

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ 2017

07/06/2017

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Ο ομιλητής πραγματεύεται την αξία της επιστήμης σε συνδυασμό με τις αρνητικές συνέπειες της αλλά και την ευθύνη του επιστήμονα. Πιο συγκεκριμένα, διευκρινίζει ότι ο στόχος της επιστήμης είναι η έρευνα και η αναζήτηση της αλήθειας και της γνώσης. Ως στόχος της τεχνολογίας ορίζεται η εξυπηρέτηση των πρακτικών αναγκών για την οποία απαραίτητα εφόδια παρέχει η επιστήμη. Τους στόχους της οραματίζονται αξιόλογοι επιστήμονες και ο βαθμός επίτευξής τους εκφράζει το επίπεδο της κάθε κοινωνίας. Ωστόσο, η διαπίστωση ότι η τεχνολογική εξέλιξη έχει προκαλέσει την ψυχική και πνευματική αλλοτρίωση του ανθρώπου και την διόγκωση των πλασματικών του αναγκών, αναδεικνύει την κοινωνική ευθύνη του επιστήμονα για την προσφερόμενη γνώση. Ο επιστήμονας, δηλαδή, οφείλει να προοικονομεί τους πιθανούς κινδύνους, καθώς και τις συνέπειες των επιστημονικών κατακτήσεων. Τέλος, ο ομιλητής κρίνει απαραίτητο τον επαναπροσδιορισμό των στόχων από ηθικά ενάρετους επιστήμονες.

B1.

α: Λ, β: Λ, γ: Σ, δ: Σ, ε: Σ

B2.

α) Αίτιο-αποτέλεσμα στη θεματική περίοδο:

αιτία: η οξυδερκής παρατήρηση, η διαίσθηση, η έρευνα

αποτέλεσμα: ανοίγει συνεχώς νέους ορίζοντες και φωτίζει το νου.

Σύγκριση-αντίθεση: «Επιστήμη, βέβαια, και τεχνολογία δεν ταυτίζονται... πρακτικών αναγκών του ανθρώπου».

β) βεβαίωση (βέβαια)
προϋπόθεση-αντίθεση (εάν)
αντίθεση (όμως)
αιτιολόγηση (για τούτο)
επεξήγηση (δηλαδή)

B3.

α) αέναος = διαρκής, συνεχής
προσηλωμένη = αφοσιωμένη, εστιασμένη
εγείρουν = προκαλούν, προβάλλουν
αλλοτριώνουν = αλλοιώνουν, παραποιούν, απομακρύνουν
καταστρεπτικό = ολέθριο, εξοντωτικό

β) συγκεκριμένο ≠ αόριστο, γενικό
βελτίωσε ≠ επιδείνωσε, χειρότερησε

ευθύνη ≠ ανευθυνότητα, αμέλεια, ολιγωρία
υλική ≠ πνευματική
ελευθερία ≠ δουλεία, υποδούλωση

B4.

α) Δίνει έμφαση, ζωντάνια, παραστατικότητα, δραματικότητα, εντείνει το ενδιαφέρον.

β) Προβληματισμός στο δέκτη. Πρόκληση συναισθημάτων καθώς τον εμπλέκει στον προβληματισμό.

Ο λόγος γίνεται ελκυστικός και άμεσος.

Λειτουργεί και μεταβατικά προς την επόμενη παράγραφο.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία

Προσφώνηση – Αποφώνηση

Ιδέες που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν:

Ρόλος της επιστήμης

Να αμβλύνει φαινόμενα και καταστάσεις, όπως:

- Ανθρωπιστική κρίση – κοινωνικοοικονομικές ανισότητες
- Οικολογική ρύπανση – εξάντληση φυσικών πόρων – κλιματική αλλαγή – απώλεια βιοποικιλότητας
- Αλλοτρίωση του σύγχρονου ανθρώπου από τον εαυτό του, το περιβάλλον του, την κοινωνία – ηθική κρίση
- Ασθένειες του σώματος και της ψυχής
- Επισιτιστικό πρόβλημα σε μεγάλο μέρος του πλανήτη
- Πόλεμοι: άρνηση των επιστημόνων να εξυπηρετούν πολιτικές θανάτου

Ηθικά εφόδια και αξίες του επιστήμονα

- Αγάπη στον άνθρωπο
- Αφοσίωση στα ανθρωπιστικά ιδεώδη
- Πίστη σε αξίες: Ειρήνη, Αλληλεγγύη, Αλτρουισμός
- Ηθική ακεραιότητα, τιμιότητα, ειλικρίνεια, ταπεινοφροσύνη, μετριοπάθεια
- Πνευματική ελευθερία: απαγκιστρωμένος από το φανατισμό και τις ιδεοληψίες
- Κοινωνική συνείδηση
- Επιστημονική ευθύνη

Επιμέλεια: Πούλιου Ευδοξία, φιλόλογος